

Література

1. Русакова И. Г. . Налоги в развитых странах / Под редакцией – Алексеев О.– Москва.: Финансы и статистика, 1991. – 498 с.
2. Горщак А., Дидоренко З., Иванов В.Н. Теневая экономика: опыт криминологического исследования. — Луганск: РИО ЛИВД, 2000. – 173 с.
3. Борейко С. К., Яськова Н.Ю., Жукова Е.П. Опыт налогообложения в зарубежных странах // Экономика. – 1998. – №9. – С. 18-22.
4. Сайт газеты Кореспондент: <http://www.Korespondent.net>.

УДК 656.13

ОЦІНКА ЯКОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ В СУЧАСНИХ РИНКОВИХ УМОВАХ

*Боровик Н.А., кандидат технічних наук
Сив'юк Т.С.*

Постановка проблеми. На сьогодні в кожному місті країни особливої актуальності набуває проблема низького рівня якості транспортного обслуговування населення, що виявляється у зростанні витрат часу на переміщення, недотриманні розкладу та інтервалу руху на маршрутах, зниженні рівня культури водіння та обслуговування пасажирів, безпеки та комфортності перевезень, екологічності послуг, неповному облаштуванні зупинок транспорту тощо. Збитковість підприємств міського пасажирського транспорту, критичний рівень зношеності рухомого складу, невизначеність джерел фінансування негативно позначаються на якості транспортних послуг. Незадовільний рівень якості зумовлює низьку конкурентоздатність послуг міського громадського транспорту та скорочення обсягів транспортної роботи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В різних країнах світу проводиться активна робота з розвитку транспорту загального користування, підвищення його комфортності та безпеки. В багатьох країнах зростає зацікавленість у роботі екологічно чистого та безпечного електричного транспорту. Вивчення питання якості та ефективності обслуговування пасажирів міським транспортом являється однією з найважливіших задач економічної теорії та практики. Науковці визначають економічність, як ефективність. Ринкові умови потребують постійного пошуку сучасних оперативних методів управління пасажирськими перевезеннями. Це необхідно для збереження положення й функціонування транспортних підприємств на ринку перевезень, зниження експлуатаційних витрат і збільшення прибутків.

Цілі статті. Дана стаття покликана розглянути основні положення оцінки якості та ефективності обслуговування пасажирів міським транспортом, що дозволяє підприємствам транспорту різних форм власності зробити свої висновки щодо поведінки транспортної системи. Функціонування громадського транспорту сучасного міста повинно бути, в першу чергу, соціально ефективним, що виявляється у забезпеченні населення високоякісними транспортними послугами. Ефективність функціонування міської пасажирської транспортної системи повинна оцінюватись не лише через кількісні показники, а й за допомогою показників якості послуг. Для якісної оцінки транспортного обслуговування статистичні показники (кількість перевезених пасажирів, довжина мережі, кількість одиниць рухомого складу) можуть бути використані незначною мірою. Отже, для оцінки фактичного рівня якості транспортного обслуговування населення конкретного міста необхідним є чітке визначення системи показників якості. Головним критерієм якості обслуговування пасажирів громадським транспортом є час, витрачений на поїзду.

Основний матеріал. Транспортна система - важлива складова економіки держави, яка забезпечує життєдіяльність суспільства. Вирішення завдань підвищення ефективності роботи транспортної галузі залежить як від якісного здійснення вантажних перевезень, так і від зниження собівартості пасажирських перевезень. Отже, невідповідність якості транспортних послуг сучасним вимогам є однією з основних проблем функціонування та розвитку громадського транспорту. Перед системою міського транспорту пасажирів висувують вимоги більш швидкого, безпечного та комфортного транспортування. Майбутнє підприємств міського пасажирського транспорту залежить від їх спроможності забезпечити населення якісними, орієнтованими на споживача послугами.

Зростання рівня якості послуг є дієвим засобом врегулювання інтересів різних сторін, а саме: перевізників, органів місцевого самоврядування, що зацікавлені в пріоритетному розвитку громадського транспорту в місті, та громадян - прихильників індивідуального транспорту. Невирішеними питаннями проблеми якості обслуговування пасажирів є:

- не розроблені економічні важелі впливу на перевізників за порушення показників якості обслуговування пасажирів;
- відсутній механізм конкуренції між перевізниками, які створюють умови рівної конкурентної боротьби;
- відсутність функції в муніципальній структурі, які реалізують моніторинг якості обслуговування пасажирів;
- відсутність показників, що оцінюють пасажирів як тих, що знаходяться в салоні транспортної одиниці, так і тих, що чекають на зупинці.

Для того, щоб оцінити якість обслуговування пасажирів на маршрутах міської транспортної системи. Необхідною є інформація про потреби населення в отриманні транспортних послуг та організації транспортного обслуговування. Після цього необхідно визначити, чи задовольняє кількість транспортних одиниць потребам населення.

Такі дослідження проводять для:

- розвитку ринкових структур в галузі пасажирських перевезень та створення здорового конкурентного середовища за рахунок забезпечення конкурентоспроможності при розподілу маршрутів між перевізниками.
- покращення умов перевезення та якості обслуговування пасажирів;
- удосконалення організації транспортного обслуговування, механізмів управління майном транспортних підприємств.

Для того, щоб оптимально оцінити важливість обслуговування пасажирів при користуванні міським пасажирським транспортом у ринкових умовах; сформувати показники якості обслуговування пасажирів, що відображають порушення прав пасажирів при користуванні маршрутом; визначити поняття оптимальної організації маршруту, при якій відсутні порушення прав пасажирів.

В Україні в умовах сьогодення низький рівень фінансування транспортних підприємств, регулювання чинних тарифів не дає змоги нормального фінансування автотранспортних підприємств. А це в свою чергу, робить неможливим оновлення парку рухомого складу за рахунок власних джерел фінансування. Великі відсотки за кредитами та неплатоспроможність пасажирських АТП не дозволяють використовувати цю форму фінансування капітальних вкладень в рухомий склад. Інвестори не вважають привабливою планово-збиткову галузь, тому вливань коштів з їх боку не передбачається. Таким чином, найбільш реальним шляхом оновлення технічної бази автотранспортних підприємств може виявитися фінансовий лізинг.

Місце того, чи іншого виду транспорту в транспортній системі України, економічна оцінка ефективності роботи пасажирського транспортного комплексу і його складових визначається за допомогою системи техніко-економічних показників, які можна поділити на три групи:

- експлуатаційно-технічні (безпека руху; маневреність видів транспорту, ступінь надійності та ін.);
- вартісні (собівартість перевезень, інвестиції; прибуток та рентабельність та ін.);
- натуральні (потреба в паливі, метали, продуктивності праці та ін.).

Ефективність визначається на основі порівняння результатів, які буде отримано, з витратами на реалізацію. Але коли захід не вимагає значних матеріальних і трудових витрат, ефективність оцінюється тільки за отриманим результатом. Оцінка ефективності полягає у розрахунку ресурсних та результативних показників, що визначають вплив зміни якості перевезень на зміну їх ефективності. Результат діяльності транспортної системи та підприємства визначається особливостями діяльності, і може бути як позитивний, так і негативний. Підприємство здійснює свою діяльність в операційній сфері, фінансовій, інвестиційній, науково-технічній та інших.

Підвищення ефективності є життєво важливим, особливо в період кризової ситуації. Для оцінки рівня ефективності потрібні фінансові та не фінансові визначники ефективності - це кількісна оцінка її рівня. Критерієм економічної ефективності є економія суспільства праці, тобто праці живої та уречевленої.

Висновки. Забезпечення якості наданих послуг досягається управлінням. У зв'язку з цим виникає необхідність у поглибленні існуючих і розробленні нових теоретичних основ і методичних рекомендацій щодо удосконалення управління якістю послуг пасажирських автотранспортних

підприємств. В сучасних ринкових умовах напрямками для розвитку транспортної системи на найближчий час має бути: надійність та безпека експлуатації транспортних засобів; підвищення якості перевезень пасажирів; залучення інвестицій на придбання нових та оновлення застарілих транспортних засобів; підвищення рівня комфорту при обслуговуванні пасажирів та інші.

Література

1. Григор'єв Г.С. Суть ринку автотранспортних послуг в сучасних умовах господарювання // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури: Зб. наук. пр. - К., 1998. - Вип. 3. - С. 207-212;
2. Автомобільний транспорт в Україні. Нормативна база. – К.: КНТ, АТКА, 2004. – 504 с.;
3. Гиссин В.И. Управление качеством продукции: Учеб. Пособие. – Ростов н/Д: Феникс, 2000. – 256 с.;
4. Белешев С.Д., Гуревич Ф.Г. Математико - статистические методы экспертных оценок. – М.: Статистика, 1999. – 226 с.;
5. Басовський Л.Е., Протасьєв В.Б. Управление качеством: Учебник. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 212 с.

УДК 656. 338. 12

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНИМИ ТА ФІНАНСОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ЛОГІСТИЧНОГО ПІДХОДУ

Волинець Л.М., кандидат економічних наук

Актуальність теми. Діяльність сучасних промислових підприємств характеризується складністю та динамічністю виробничо-господарських і фінансових зв'язків, що відображається у потокових процесах. Одним із значних резервів ефективного управління підприємством є забезпечення гармонізації потокових процесів з урахуванням впливу внутрішнього та зовнішнього середовища. Досягти цього можна через упровадження комплексного управління матеріальними, фінансовими та інформаційними потоками на основі логістичного підходу. Його цінність як методу організаційно-аналітичної оптимізації виробничо-комерційної діяльності полягає у практичному використанні формалізованих процедур опису потокових процесів у логістичній системі підприємства.

Основні принципи логістичного підходу широко використовуються конкурентоспроможними вітчизняними підприємствами. Однак упровадження цих принципів в управління потоковими процесами зазвичай не має наукового обґрунтування, а прийняття управлінських рішень здійснюється інтуїтивно, спираючись на власний досвід керівників підприємства. У зв'язку з цим методологічні та практичні питання управління підприємством як складною логістичною системою потокових процесів постають важливими та актуальними.

Метою даної статті є обґрунтування теоретичних положень, методичних підходів і розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення управління матеріальними і фінансовими потоками підприємства на основі використання логістичного підходу.

Основний матеріал дослідження. Проведені дослідження науково-методичних підходів до визначення логістики і логістичної системи показали відсутність єдиного визначення логістики як наукової концепції та логістичної системи як засобу практичного втілення її положень це обумовлює невирішеність питань щодо виявлення об'єктів логістичного управління. Загальновизнаним є той факт, що логістика виступає засновником потокового мислення, тобто об'єктом дослідження логістики як науки та сфери підприємницької діяльності є потокові процеси. Однак до цього часу остаточно не визначено склад цих процесів, межі їх логістичного підпорядкування.

Оскільки такі складові логістичної системи, як логістичний ланцюг і логістичний цикл, мають відтворювальну основу кругообігу капіталу, то було зроблено висновок про те, що логістичним потоковим процесам властива економічна природа.

Найбільш масовий потік капіталу генерується операційною діяльністю підприємства, яка інтегрує в собі як вартісну, так і матеріальну його форму. У сфері, пов'язаній з випуском основної продукції підприємства, матеріально-грошові потоки опосередковують рух переважно оборотного